

βέβαια ο καταδότης δὲν εἶναι τὸ συμπαθητικώτερο πρόσωπο μιᾶς συμμορίας.

ΔΗΜ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Εἶχε γραφεί τις τελευταῖες μέρες μὲ ἐπιμονὴ πὼς τάχα ὁ Πατρινὸς πολιτευτὴς πρόκειται νὰ ἰδρῦσει δικό του κόμμα, φεύγοντας ἀπ' τὸ Θεοτόκη καὶ γιὰ νὰ διαφεύσει τὴν εἰδηση αὐτὴ ὁ κ. Γούναρης ἔκανε μερικὲς ἐπίσημες κ' ἐνδιαφερούσες δηλώσεις, πού μαρτυροῦν πὼς μὲ πολὺ γερὸ μάτι βλέπει τὰ πράματα καὶ πὼς πρῶτος αὐτὸς ἀπ' τοὺς πολιτικούς μας βγαίνει νὰ διαλαλήσει μερικὲς ἀλήθειες, πού ὡς σήμερα ἀκουγότανε μὲ χαμόγελο ἢ μὲ περιφρόνηση. Τὰ κόμματα, εἶπε πολὺ σωστά ὁ κ. Γούναρης, δὲ δημιουργοῦνται μὲ τὸ νὰ ἀνακηρυχτεῖ ὁ Α ἢ ὁ Β ἀρχηγὸς καὶ νὰ τρέχει νὰ βρεῖ **πολιτευομένους** πού νὰ τὸν ἀκολουθήσουν· τέτοια κόμματα εἶναι κόμματα προσωπικά, πού γεννιοῦνται μόνον ὅταν τὰ πολιτικὰ ἔθνη τοῦ τόπου δὲν ἐπιτρέπουν τὴ γέννηση πραγματικῶν κομμάτων. Αὐτὸ ἔγινε ὡς τὰ τώρα στὸν τόπο μας, γιὰτὶ πραγματικῶς τὰ πολιτικὰ μας ἔθνη δὲ σήκωναν κόμματα ἀρχῶν· μὰ δὲ νομίζουμε πὼς γι' αὐτὸ εἶναι καὶ ἀνεύθυνα τὰ παλιὰ κόμματα ἢ θὰ εἶναι ἀνεύθυνος ὁ κ. Βενιζέλος ἂν δὲν φροντίζει νὰ μεταμορφώσει τὸ κόμμα του σὲ κόμμα ἀρχῶν. Μποροῦν νὰ παρουσιάζονται στὴν ἀρχὴ ὡς κόμματα προσωπικά, κι αὐτὸ μόνον ἔπαινε ἢ κατάστασι τοῦ τόπου ἢ ἐξαιρετικὴ τὸ ἀπαιτεῖ (ὅπως συνέβηκε μὲ τὸ Βενιζέλο — ὄχι ἔμως μὲ τὸ Μαυρομιχάλη), καὶ συγχρόνως νὰρχίσουν τὴ μορφωτικὴ ἐργασία, **ν' ἀρχίσουν τὸ χωρισμὸ τῶν τάξεων**, γιὰτὶ μόνον μὲ χωριστὲς τάξεις, πού κάθε μιὰ ἐπιδιώκει τὸ συμφέρο της, θὰ κανονιστοῦν οἱ πολιτικὲς ἀρχές πού θὰ ἔχουν ὕστερα νὰ ἐφαρμόσουν οἱ ἐκλεκτοὶ τῆς δυνατότερης τάξης, πού θὰ ἔχει νὰ δικαιήσει τὸν τόπο. Ἀπὸ κάτω βέβαια γίνονται τὰ κόμματα — μὰ γι' αὐτὸ χρειάζονται ἄνθρωποι χωρὶς ὑπουργικὲς ἢ πρῶθυπουργικὲς φιλοδοξίες, ἄνθρωποι πού νὰ δείξουν τὸν ἀγῶνα τῶ συμφερόντων, τὴν αἰώνια πάλη μέσα στὴν κοινωνία, ἄνθρωποι πού νὰ ὀργανώσουν ἑσῶς ἔχουν κοινὰ συμφέροντα καὶ νὰ κανονίσουν τότε καὶ τὸ πρόγραμμα πού ἐξυπηρετεῖ καλύτερα τὰ συμφέροντα αὐτά. Μὰ ὁ κ. Γούναρης πού βλέπει τόσο καθάρια τὰ πράματα δὲν κουνήθηκε βγήκε ὡς τώρα βουλευτὴς χάρις σὲ προσωπικὲς συμπάθειες πού ἔχει μέσα στὴν Πάτρα. Καμμιά ὀργάνωση δὲν ἔκανε, καμμιά προσπάθεια νὰ μορφώσει τὸ λαὸ, νὰ υποδοθῆσει τὸ σχηματισμὸ ἑνὸς κόμματος ὡς κι αὐτὰ πού νειρεύεται. Ἀκόμα καὶ τις σοβαρὲς του αὐτὲς σκέψεις τις κλείνει μὲ συγχυσομένους προεκλογικοὺς λόγους, ὅπου μιλάει γενικὰ ὡς «λαϊκὸς»

(Laie) γιὰ τις ἀνάγκες, τις ἰδέες, τοὺς πόθους τοῦ λαοῦ, ὡς ἂν εἶναι νὰ ἔχει ἑνιαῖες ἀνάγκες, κλπ., ὡς ἂν εἶναι ἓνα τὸ συμφέρο τοῦ Νεγρεπόντη καὶ τὸ συμφέρο τοῦ γαλατᾶ καὶ τὸ συμφέρο τοῦ γεωργοῦ καὶ τὸ συμφέρο τοῦ ἐργάτη! Ἐμεῖς ἓνα βλέπουμε γιὰ τις ἐρχόμενες ἐκλογές — πὼς οἱ διάφορες τάξεις τοῦ λαοῦ πρέπει πρῶτα νὰ ψηφίσουν ἐκείνους τοὺς ἀνεξάρτητους ὑποψήφιους, πού ἔχουν πρόγραμμα σύμφωνο μὲ τὸ συμφέρο τους καὶ παρέχουν ἀρκετὲς ἐγγυήσεις πὼς θὰ τὸ ἐφαρμόσουν ὅσο μποροῦν καὶ, ὅπου τέτοιοι δὲν ὑπάρχουν, νὰ ψηφίσουν τὸ προτιμώτερο ἀπ' τὰ προσωπικὰ κόμματα, τὸ Βενιζελικό. Ὅσο γιὰ τὸ Γούναρη, ἂς μᾶς πει γιὰ **ποιὰ τάξη** τοῦ λαοῦ ἐνδιαφέρεται, ἂς προσπαθήσει νὰ τὴν ὀργανώσει, γιὰ νὰρθεῖ τὴν ἄλλη ἐκλογὴ στὴ Βουλὴ ἀντιπρόσωπος τῆς τάξης αὐτῆς, μὲ πρόγραμμα τὸ πρόγραμμά της. Ἄν ἡ τάξη αὐτὴ εἶναι ἡ μικροαστικὴ κ' ἡ ἐργατικὴ, πού μπορεῖ στὸν τόπο μας νὰ συνεργαστεῖ ἀξιόλογα μὲ τὴν πρώτη, ἔμεῖς τοῦ προσφέρουμε τὴ μικρὴ μας βοήθεια κ' ἐλπίζουμε πὼς κι ἀπ' τὸν κ. Βενιζέλο θὰχεῖ ὑποστήριξη στὸν ἀληθινὰ ἀνορθωτικὸν αὐτὸν ἀγῶνα, πού βέβαια ἔπως κι ἂν εἶναι τὰ πράματα δὲν ἀμφισβάλουμε πὼς κι ὁ ἴδιος ὁ Βενιζέλος μόλις περάσουν οἱ ἐκλογές αὐτές, θὰ τὸν βάλει καὶ μόνος του μπροστά.

ΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ. Τὰ πράματα φαίνεται πιά πὼς μπήκαν σὲ κάπως ὀμαλὸ δρόμο. Μέσα στὴν Κρήτη κατωρθώθηκε ἡ συνεννόηση καὶ τῶν Βενιζελικῶν μὲ τοὺς ἐπαναστάτες (σύμφωνα βέβαια μὲ σύστασι τῆς ἐλληνικῆς Κυβέρνησης), ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχει πιά διχόνοια προσωπικὴ ἀνάμεσα στοὺς Κρητικούς καὶ ὥστε νὰ μὴ μένει πιά ἀμφισβόλια πὼς τὴ διεύθυνση τοῦ ζητήματος θὰ τὴν ἔχει μόνον ἡ ἐλληνικὴ Κυβέρνηση, πού δὲν ἀμφισβάλουμε πὼς θὰ τὸ χειριστεῖ ὅπως πρέπει. Ἔτσι πιστεύουμε πὼς σὲ λίγο θὰ ἔχουμε ξεμπλέξει ἀπὸ τὴ μεριὰ αὐτὴ καὶ θὰ μπορέσουμε τέλος πάντων μακριὰ ἀπὸ ἐξωτερικὲς σκοτοῦρες ν' ἀφοσιωθοῦμε ἀποκλειστικὰ στὴν ἐσωτερικὴ ἀναμόρφωση, καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὴν πολιτικὴ μόρφωση τοῦ λαοῦ, στὴ δημιουργία κομμάτων ἀρχῶν, κομμάτων πού ν' ἀντιπροσωπεύει τὸ καθένα χωριστὲς κοινωνικὲς τάξεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Τῆ στιγμὴ πού τὸ Ὄρατο τοῦ φέρνει πλήξη, ὁ ἄνθρωπος ὁ σωστός ξετάζει τὸν ἑαυτὸ του καὶ βάζει τὰ δυνατὰ του νὰ διορθωθῇ.

CHARLES MAURRAS

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Γ'

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 21 ΤΟΥ ΓΕΝΝΑΡΙΟΥ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 463

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CHARLES BAUDELAIRE. Από τα «Μικρά ποιήματα σε πρόζα». XXXIII. Μεθάτε! (μετάφρ. Έσπερος).
Ε. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ. Μάτια και Σκέψη (Ο σόφος — Τό τραγούδι — Η πιπεριά).
ΙΔΑΣ. Η θέση της Τουρκιάς (Γ').
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΑΡΑΒΙΑ. Ένας Θεός.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Χαράγματα.
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ. Έσπερινοι αντίλαλοι.
ETTORE MOSCHINO. Τριστάνος και Ίζόλδη (μεταφρ. Ν. Ποριώτης).
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ. Ο προϋπολογισμός (Β').
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτική Έπιθεώρηση.
Σ. ΣΚΙΠΗΣ. Στόν Άργύρη Έφταλιώτη.
Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

ETTORE MOSCHINO

ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ^(*)

Ευλογημένη ως είναι η ψυχή και το σώμα
όπου διαβάση την ιστορία αυτή. — Στόνομα
του Θεού. Άμήν.

(Παλαιολ Χρονογράφοι.)

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο Ρήγας Μάρκος της Κορνοβάλλης.
Τριστάνος της Δεώνης, ιππότης του ρηγάτου.
Αντρέτιος }
Δενοάλης } άρχοντες της Κούρτης.
Γοντοίνος }
Ο Κακός Νέος.
Ο Έρημίτης του Δάσου.
Ίζόλδη της Ίρλάντας, ρήγισσα της Κορνοβάλλης.
Βραγγιάνα.

(*) Τό δραματικό ποίημα πρωτοπαρουσιάθηκε Ιτα-
λικά στο θέατρο Γολδόνη της Βενετίας, από τό θίασο του
Φ. Γαραβάλια στις 25 του Φλεβάρη του 1910 και νεοελ-

Τό δράμα γίνεται στην Τινταγγέλη, που είναι η βασι-
λική καθέδρα της Κορνοβάλλης, και στο δάσος του Μοργρά-
σου, τραχίσια χούνια και παραπάνου άκόμα μετά τη Σταύ-
ρωση του Κυρίου Ήμων Ίησοϋ Χριστού.

ΤΟ Α ΜΕΡΟΣ

Μεγάλη αίθουσα με καμάρες στο καστέλλι της Τιντα-
γγέλης, όπου μένει η Κούρτη του ρήγα Μάρκου της Κορ-
νοβάλλης. Άνοιγεται, στον άριστερό τοίχο, ένα παράθυρο
άψηλό, που φαίνεται από μέσα η θάλασσα της Ίρλάντας,
άχτιδολουσμένη από τον ήλιο. Καταντικρύ, στο βάθος,
θύρα με καμάρες, σκεπασμένη με βαρεία πορφύρινη κορ-
τίνα δεξιά στη θύρα αυτή, ένα παράθυρο άψηλό με
γυαλωτά ιστορημένα, ανεβαίνει ψηλά, πές όσο φτάνει ο
τοίχος, και αφήνει να φαίνεται τό βασιλικό περιβόλι, πλού-
σιο από πεύκα, κλήματα μυρωμένα και δροσερές βρυ-
σοϋλες. Στο βάθος πυκνά μαυρολογούνε τά δέντρα του ά-
γριου δρυμού του Μοργράσου. Όλόγυρα στους τοίχους
άπλώνονται κορτίνες και ξύλινες εικόνες, όπου είναι κεν-
τημένα η σκαλισμένα επεισόδια πολεμικά κ' έρωτικά, με
Ιππότες, βασίλισσες και κοπέλλες. Ένα σκουτάρι άσημέ-
νιο με δυό μαρφές ανάγλυφες άπάνου κρέμεται σ' έναν
τοίχο. Θύρα μικρότερη δεξιά, και άλλη άριστερά.

(Καθώς άρχίζει τό δράμα, είναι στη
σκηνή οι άρχοντες της Κούρτης: ο
ΑΝΤΡΕΤΤΟΣ, ο ΔΕΝΟΑΛΗΣ και ο
ΓΟΝΤΟΪΝΟΣ· ο πρώτος άκκουμπών-
τας στο παράθυρο που βλέπει προς τη
θάλασσα, ο δεύτερος σιμά στο άλλο
παράθυρο, και ο τρίτος κοιτάζει θυ-
μάζοντας τό άργυρό σκουτάρι.)

ΓΟΝ. (πρός τό Δενοάλη.)
Κοίτα! Έδώ 'ναι τό θάμα! Στο σκουτάρι
σιμάξανε οι δυό κορώνες! Δέν τό σκίζει
σπαθί· δέν είναι δύναμη στον κόσμο,
άνθρωπος η θεός που θά χωρίση
τό άγκαλιασμένο έρωτικό ζευγάρι
στη φλογερή του άγάπη!
ΔΕΝ. Η προφητεία
της μάντισσας Μοργάνας άληθεύει!
Και όσο προτείνει η δλόγυμη κοπέλλα
τό στόμα τάγγυρό της στον Ιππότη,

ληνικά μεταφρασμένο, στο Βασιλικό Θέατρο της Άθήνας,
από τό θίασο της Κυβέλης Άθριανού, στις 7 του Δεκέβρη
του 1911, με την κυρία Κυβέλη και τους κ. κ. Π. Λέοντα
και Ν. Ροζάν στους πρώτους ρόλους (Ίζόλδη, Ρήγα Μάρκο
και Τριστάνο). — Για να τό παίξη άλλος θίασος, πρέπει
πρώτα ναχη ζητημένη και παρμένη από τό μεταφραστή
του την άδεια που δίνει ο νόμος.